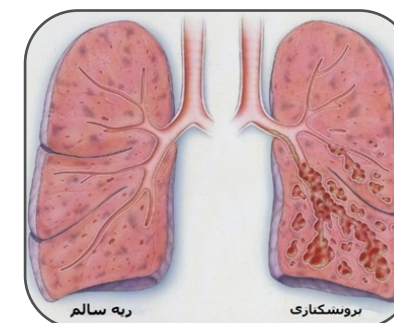

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز
مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

برونشکتازی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری:

- برونشکتازی عبارت است از يك نوع بیماری ریوی که در آن لوله‌های نایژه‌ای به طور مزمن بسته و ترشحات ضخیم در آن ها جمع می‌شود. عفونت ثانویه به این بیماری به دفعات رخ می‌دهد. این بیماری مسری نیست مگر اینکه بیماری سل نیز همراه آن وجود داشته باشد.

علائم:

- سرفه مکرر همراه با خلط بد بو، سبز یا زرد (گاهی رگه‌های خون نیز در خلط دیده می‌شود).
- عفونت مکرر ریه، تنگی نفس، نفس بدبو
- احساس ناخوشی عمومی
- خستگی مکرر، کم‌خونی (شایع است)

علل شایع:

- سیگار کشیدن
- عفونت‌های ریوی مکرر، برونشیت مزمن
- آلرژی‌ها
- دود یا گرد و غبار، استنشاق يك جسم خارجی
- بیماری سل، سرطان یا آبسه ریه، عفونت قارچی

عوامل خطر:

- سیگار کشیدن
- تغذیه نامناسب
- چاقی
- سابقه خانوادگی بیماری سل
- خستگی یا کار زیاد

- قرار گرفتن در معرض مواد آلرژی‌زا

- هوای سرد و مرطوب

عوارض احتمالی:

- بیماری انسدادی مزمن ریه
- ذات‌الریه مکرر
- تخریب بافت ریه

تشخیص:

- کشت خلط
- تست‌های عملکرد ریوی
- سی.تی.اسکن قفسه سینه
- تصویربرداری با اشعه ایکس از قفسه سینه
- تست پوستی **توبرکولین**: جهت تعیین وجود عفونت حاصل از باسیل سل در بیمار
- آزمایش خون
- روشی برای بررسی عکس‌های آلتریک (حساسیتی نسبت به قارچ‌ها)
- آزمون‌های ژنتیکی از جمله تست عرق که از طریق نمونه‌برداری عرق و آزمایش محتویات آن صورت می‌گیرد.

- زیر پایه‌های جلویی تخت را 7/5-12/5 سانتیمتر بالا بیاورید تا ترشحات مخاطی در لوب‌های تحتانی ریه‌ها جمع نشوند.
- اگر کارهایی چون فریاد زدن، خندیدن با صدای بلند، گریه کردن، فعالیت شدید، یا تغییرات ناگهانی دمایی محیط موجب بروز حملات سرفه شوند، از آن‌ها اجتناب کنید.

درچه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمود؟

- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده‌تان علائم برونشکنازی را دارید.
- اگر پس از تشخیص، دچار علائم عفونت ریوی یا برونشیت شده‌اید. این علائم شامل:
- تب، خلط خونی، زخیم‌تر شدن خلط علی‌رغم درمان، تغییر رنگ یا دیگر خصوصیات خلط
- افزایش درد سینه، بروز تنگی نفس بدون سرفه یا در زمان استراحت

- از مصرف اسیدهای چرب مضر موجود در روغن‌های جامد خودداری کنید.
- مصرف غلات فراوری یا تصویه شده را کاهش دهید و سعی کنید از انواع غلات کامل مانند جو دو سر، برنج قهوه‌ای، گندم کامل یا محصولات تهیه شده از غلات کامل مانند نان سبوس‌دار، نان جو و... استفاده کنید.

دارو:

- آنتی‌بیوتیک برای ده روز ماهانه، در صورتی که عفونت باکتریایی باعث برونشکنازی شده باشد، یا موجب بروز ذات‌الریه یا برونشیت حاد شده باشد
- داروهای گشادکننده نایژه برای گشاد کردن راه‌های هوایی
- اکسپکتورانت برای رقیق و نرم کردن ترشحات

مراقبت:

- در صورت بروز عفونت ریوی حتماً به پزشک مراجعه کنید.
- روش تخلیه ترشحات و خلط را با استفاده از تغییر وضعیت بدن فرا بگیرید و این کار را روزانه دو بار انجام دهید.

درمان:

- هدف درمان کنترل عفونت و خلط و بازکردن مجرای تنفسی جهت کمک به تنفس می‌باشد.
- خارج کردن روزانه خلط‌ها یکی از روش‌های درمانی محسوب می‌شود. پزشک مربوطه شیوه انجام این کار را به شما آموزش می‌دهد.
- در برخی مواقع در صورت خونریزی شدید و بهتر نشدن علامت از طریق مصرف داروها، عمل جراحی برای درآوردن نواحی آسیب دیده در ریه صورت می‌گیرد.

فعالیت:

- تا حد امکان فعالیت خود را حفظ کنید.

رژیم غذایی:

- مایعات بیشتر بنوشید. روزانه حداقل 8 لیوان آب بنوشید. این کار موجب رقیق شدن ترشحات و آسان‌تر شدن تخلیه آن‌ها با سرفه می‌شود.
- رژیم غذایی سرشار از انواع میوه جات و سبزیجات داشته باشید.
- مصرف انواع غلات سبوس‌دار را افزایش دهید.
- از لبنیات کم‌چرب در رژیم غذایی خود استفاده کنید.
- مواد غنی از پروتئین مانند گوشت کم‌چرب، گوشت مرغ و دیگر پرندگان بدون پوست، محصولات فرآوری شده سویا، حبوبات، نخود آجیل و انواع دانه‌ها را مصرف کنید. تا جای ممکن گوشت مرغ را جایگزین گوشت قرمز کنید.
- مصرف نمک را محدود کنید.